

PBD 6.1 Peningkatan Tamadun Yunani dan Rom

1. (a) Laut Aegean
(b) sukan
(c) pelayar
(d) kampung
(e) Sparta
(f) penduduk
(g) *acropolis*
(h) pertanian

PBD 6.2 Peningkatan Pemerintahan dan Pentadbiran Tamadun Yunani

3. (a) Oligarki
(b) Aristokrasi
(c) Demokrasi
4. (a) Monarki
(b) Aristokrasi
(c) Oligarki
(d) Demokrasi
(e) Tirani
5. (a) ✓
(b) ✗
(c) ✓
(d) ✓
(e) ✗
(f) ✓
6. (a) keadilan
(b) peperangan
(c) percukaian
(d) duta
(e) antarabangsa
(f) Ahli Majlis
7. (a) Majistret
(b) Majlis
(c) Juri
8. (a) Melaksanakan keputusan Dewan Perhimpunan. Bertanggungjawab mengendalikan jabatan-jabatan kerajaan. Kuasa Majlis tidak mengatasi kuasa Dewan Perhimpunan.
(b) Merupakan kakitangan kerajaan. Melaksanakan dasar-dasar yang diputuskan oleh Majlis. Mengurus hal pendidikan, percukaian dan sebagainya.
(c) Menjadi pemutus kepada sesuatu kes. Pesalah akan merayu terus kepada warganegara. Kuasa pengadilan terletak pada warganegara Athens.

9. Aktiviti PAK-21 berdasarkan pemerhatian guru.

10. (a) terhad
(b) Dua
(c) Majlis
(d) *Ephors*
(e) 60
(f) wanita
11. (a) (i) Kanak-kanak seawal umur 7 tahun dan kaum wanita dilatih menjadi anggota tentera.
(ii) Kaum wanita menjalani latihan fizikal seperti berlari, bertinju, menari, dan menyanyi di khalayak ramai dan tidak terkecuali daripada tugas mempertahankan negara.
(b) Disiplin ; Taat setia
(c) Tidak sesuai. Malaysia mengamalkan amalan demokrasi yang memberikan hak bersuara, kebebasan berpolitik dan menyokong hak asasi manusia. Sistem ketenteraan mementingkan aspek pertahanan, menggunakan kekuatan senjata dan melancarkan peperangan yang boleh mengancam nyawa dan keselamatan rakyat.
(*Mana-mana jawapan yang munasabah*)

PBD 6.3 Tamadun Rom

12. (a) Macedonia
(b) empayar
(c) Latium
(d) pertanian
(e) kapal
(f) Republik
(g) Pax Romana
(h) keamanan
(i) Afrika
(j) ekonomi
13. (a) *Patrician*
(b) *Plebian*
(c) Hamba

PBD 6.4 Peningkatan Seni Bina dalam Tamadun Rom

14. (a) Dasar pemerintah
(b) Sumber alam dan buruh
(c) Kepakaran
(d) Pendidikan
(e) Kewangan
(f) Teknologi
15. (a) bulat (d) dalaman
(b) melengkung (e) Yunani
(c) simen (f) besar
16. (a) B
(b) C
(c) A

17. (a) (i) Tempat duduk penonton bertingkat-tingkat.
 (ii) Tempat untuk mengadakan persembahan dan pertandingan bersaiz besar.
- (b) Mempunyai ilmu pengetahuan / Membuktikan kemakmuran / Memiliki kemahiran / Cekal, sabar, kreatif, inovatif dan rajin / Ingin menunjukkan keagungan tamadun dan bangsa / Mempunyai pemimpin yang berwibawa / Berpandangan jauh
- (c) Menawarkan lebih banyak kursus seni bina di institusi pengajian tinggi / Menjalinkan kerjasama dengan pakar luar negara / Membina bangunan bercirikan pengaruh tempatan / Mengadakan pertandingan/ Menawarkan pinjaman kepada syarikat pembinaan tempatan

Praktis Masteri 6

BAHAGIAN >>>A

1. D   2. A   3. C   4. A   5. A
 6. A   7. A   8. A   9. D   10. C

BAHAGIAN >>>B

1. (a) (i) Berkembang di Semenanjung Greece.
 (ii) Pulau-pulau bertaburan di Laut Aegean.
 (iii) Dikelilingi Laut Mediterranean.
- (b) (i) Menjadi ibu kota.
 (ii) Pusat tumpuan masyarakat.
 (iii) Dianggap sebagai tanah suci kurniaan Dewa.
- (c) (i) Penglibatan rakyat dalam hal ehwal negara.
 (ii) Sistem demokrasi mengamalkan kebebasan bersuara dan berpolitik.
 (iii) Menjamin rasa kebersamaan antara rakyat.
 (iv) Mengelakkan perasaan tidak puas hati rakyat.
2. (a) (i) Membina Colosseum.
 (ii) Membina tembok pertahanan.
 (iii) Membina tempat mandi awam.
- (b) (i) Saiz yang besar.
 (ii) Penggunaan marmar dan siling.
 (iii) Kubah bulat dan bumbung melengkung.
- (c) (i) Mewartakannya sebagai tempat bersejarah.
 (ii) Membaik pulih tanpa menjejaskan keasliannya.
 (iii) Menjadikan bangunan bersejarah sebagai lokasi pelancongan.
 (iv) Menggalakkan sejarawan membuat kajian dan penyelidikan tentang bangunan bersejarah.

BAHAGIAN >>>C

- (a) Sistem demokrasi di Athens melalui beberapa tahap perkembangan. Sebelum sistem demokrasi ini diasaskan oleh Solon pada tahun 594 SM, Athens melalui sistem

pemerintahan bercorak monarki, oligarki, aristokrasi dan tirani. Sistem demokrasi di Athens merupakan demokrasi langsung, iaitu setiap warganegara Athens terlibat secara langsung dalam perbincangan dan perdebatan bagi menentukan dasar dan peraturan di Athens termasuk soal ekonomi, politik dan sosial. Pada zaman pemerintahan Pericles (495 – 429 SM), penekanan diberikan kepada kuasa rakyat bagi memantapkan sistem demokrasi.

- (b) Keanggotaan Dewan Perhimpunan
 Terdiri daripada warganegara lelaki Athens. Memegang jawatan selama enam bulan hingga setahun. Bersidang sekurang-kurangnya tiga kali dalam sebulan. Semua warganegara dibenarkan menghadiri perhimpunan. Boleh mengemukakan pandangan tentang dasar pentadbiran.
 Fungsi Dewan Perhimpunan
- Melantik Ahli Majlis. Berfungsi sebagai mahkamah orang awam. Menggubal undang-undang.
  - Menerima duta dari negara asing. Membuat deklarasi peperangan. Mengadakan perjanjian dengan negara lain. Membincangkan hal kewangan dan percukaian.
- (c) Menyuarakan pendapat pada saluran yang betul. Menganggotai mana-mana parti politik yang sah. Mendaftar sebagai pemilih. Mengundi dalam pilihan raya. Menjadi calon pilihan raya. Bertanding atas nama parti atau calon bebas. Memilih pemimpin yang bertanggungjawab. Tidak menyertai demonstrasi haram atau rusuhan. Tidak menganggotai pertubuhan haram.

Fokus KBAT

1. Menghubungkan bandar-bandar utama, memudahkan pergerakan tentera dan menjadi sistem pengangkutan utama.
2. Dibina secara berlapis-lapis menggunakan batu besar, batu kecil dan batu kerikil. Tahan kuat untuk menahan beban dan pergerakan pasukan tentera. Luasnya kira-kira empat kaki (1.3 meter) tebal dan 20 kaki (6.7 meter) lebar. Terdapat batu tanda bagi menunjukkan jarak satu kawasan dengan kawasan lain. Di tepi jalan raya, terdapat longkang untuk mengalirkan air agar tidak bertakung di atas jalan raya.
3. Kecuaian memandu, memandu secara terburu-buru, buli jalan raya, melanggar undang-undang jalan raya dan memandu melebihi had laju.
4. Mematuhi peraturan jalan raya, memandu dengan berhati-hati, bertolak ansur, tidak memandu melebihi had laju, memastikan kenderaan dalam keadaan baik serta mengamalkan nilai sabar, bertanggungjawab dan prihatin.